

^{Bezuensis}
JOANNIS MONACHI
CHRONICON BEZUENSE

PRÆCEDIT

CHRONICON S. BENIGNI DIVIONENSIS

AUCTORE ANONYMO

Sejourn, France - Abbeys de
St. Pierre
 (Dom D'ACHERY *Spicileg.*, edit. de la Barre, tom. II, pag. 356)

MONITUM.

Cum ante bina ferme lustra, S. Benigni Divionensis Chronicon e bibliotheca regia commodasset clarissimus vir Petrus Puteanus, subierat animo publicam in lucem opus vindicare; nec deerat characterum elegantia, quæ ad lectionem proliceret; at revolventi ac proprius inspicienti tantæ scriptiois salebræ occurrerant, verbis pars inversis, pars mutilis, pars omnino absumptis, ut actuario primam pingendi, scribendi postremam fuisse curam crediderim. Hinc discedendi a priore consilio necessitas. Postea vero quam San Benignianum cœnobium congregationis S. Mauri disciplinam induerat, me convenere viri docti cœnoplures, ut autographum, quo potiebatur eadem abbatia, Parisios mittendum, publicumque faciendum curarem; ut pote tot annis oblivione sepultum, doctis invisum, nunc autem ab iis ardentem expetitur, qui Gallicis rebus illustrandis tanquam pro aris ac focis decertantes, oleum et operam impendunt; quin ne bi solum, sed harioli illi mercenario calamo, stylo calamistrato, ut regni jus hæreditarium (quod Salicam legem vocitant) caligine offusum, e medio tollere attentarent, in subsidium Chronicon istud, velut et Besuense, nixu temerario non erubuerunt advocare (id legenti, quam favet nihil utrumque, patebit). His proinde quasi calcaribus instimulatus, continuo literas semel atque iterum, ac tertio Divionem, quo ad me autographum illud transmitteretur, direxi. Interim quam præscieram interjecta mora est; scilicet instar thesauri, antiquitatis monumentum isthoc vir illustrissimus D. de Castille, abbas commendatarius S. Benigni, reconditum habens, e musæolo distrabi, extrahive extra regionem ægre ferebat. Verumtamen ipse singulari comitate præditus rei itterariæ seu bono publico nolens invidere, ultro concessit San-Benigniano cœnobitæ domno Claudio Bertaigne, e nostra congregatione presbytero theologo, qui maxima cura, summa diligentia, exemplar ex mendoso bibliothecæ regie excerptum, a se, uti rogaveram, collatum ad archetypum, suoque nitore restitutum, quantocius Parisios remisit: quod ego mora procul, adjectis prius margini variis lectionibus conjecturisque, typographicæ officinæ intuli.

Nec abs re fuerit, totidem verbis ac syllabis et San Benigniani et Besuensis Chronicorum auctores suam Gallicarum rerum historiam texuisse, ipsa præfatione, Lector, advertas (nam hujuscemodi Chronica cothurni mihi visi sunt, utriusque pedum apti) quo vel umbra conjecturarum, auctorem primigenium queas observare. Igitur ex subjectis Chronico Besuensi perspicuum habetur Joannem monachum (secretarius appellatur paulo superius) esse rerum Besuensium commentarii conditorem, videlicet ex epitaphio, et librorum, studio Joannis descriptorum, indiculo. Epitaphii hæc sunt verba:

Omnibus ostendit monachi pia cura Joannis, etc.

Et in fine indiculi: *Istum etiam librum de diversis rebus et chartis composuit.* Videsne non chartarum modo, diversarum quoque rerum concinnatorem prædicari? Num *diversis rebus* historia cum domestica tum Gallica insinuatur? Favent profecto verba Joannis. Nihilominus scrupulum ingerit San-Benignianus, qui sese ætate haud ita obscure Joannem præcessisse ostendit: namque ad obitum Halinardi, ex abbate archiepiscopi Lugdunensis, Chronicon tantummodo perduxit, hoc est annum 1052. Joannes vero quæ Besuensi asceterio Guillenci Lingonensis episcopi, nec non Joffredi Besuensis archimandritæ annis plus minus 1129 et 1135 fuere collata, describit (quæ enim epitaphium chartæ subsequuntur permistim sunt superadditæ) atque in hoc abbate colophonem imponit. At de his sat superque: ejusmodi litem protelare necessum minime est; quando quidem inficias neutiquam ierim, quod historiam spectat sæcularem, de Gregorii Turonensis ac Fredegarii Historiis, ad verbum sæpiuscule Chronicorum auctores expressisse.

Chronici Besuensis autographo (ni fallor) in bibliotheca Regia asservato, usus fui; a cujus contextu vel latum unguem discedere mihi religio fuit. Et ne bilem vel nauseam lectori subinde cicerent in Besuensi repetita, his expunctis ad San-Benignianum Chronicon emandavi: illa nihilo scilicet quæ ad majorem historię Gallicæ illustrationem conducerent, seu gloriæ regis, seu juri adversantes plurimum exagitant, quæve alioquin historię flum abrumperent, operæ pretium duxi recedenda.

San-Benigniano Chronico appendicem, quam auctor proximo sæculo conscripsit, ingratam fore Lectori, si adderem, non putavi. Plura quoque antiquitatis monumenta, utrumque ad illustrandum Chronicon, ingerere consilium fuerat, verum id oneris in humeros sodalium meorum qui contextendæ eorundem mœnasteriorum historię navaturi sunt operam, deposui.